

Ekonomski fakultet – Podgorica IZVJEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE

1

Izveštaj o tokovima gotovine

Izveštaj o tokovima gotovine treba sastaviti u skladu sa **MRS 7 Izveštaj o tokovima gotovine**, a na obrascima propisanim od strane profesionalne organizacije.

Izveštaj o tokovima gotovine obezbjeuje podatke o izvorima (pribavljanju) i upotrebi (odlivima) likvidnih sredstava preduze a u toku ra unovodstvenog perioda.

2

Izveštaj o tokovima gotovine

Izveštaj o tokovima gotovine, kada se koristi zajedno sa ostalim finansijskim izveštajima, pruža informacije koje omogu avaju korisnicima da procijene:

- promjenu neto imovine entiteta,**
- njegovu finansijsku strukturu (uklju uju i njegovu likvidnost i solventnost) i**
- njegovu sposobnost da uti e na iznose i vremensko odre enje tokova gotovine, kako bi se prilagodio promenljivim okolnostima i mogu nostima.**

3

Izveštaj o tokovima gotovine

Informacije o tokovima gotovine su korisne u procjeni sposobnosti entiteta da generiše gotovinu i ekvivalente gotovine i omogu uje korisnicima da razviju modele za procjenu i pore enje sadašnje vrijednosti budu ih tokova gotovine razli itih entiteta.

One tako e pove avaju uporedivost izveštaja o poslovnoj uspješnosti razli itih entiteta, jer eliminišu efekte koriš enja razli itih ra unvodstvenih postupaka za iste transakcije i poslovne doga aje. (paragraf 4 MRS 7).

4

Izveštaj o tokovima gotovine

Novi tokove je moguće grupisati u tri kategorije:

- gotovinski tokovi operativne aktivnosti
- gotovinski tokovi aktivnosti investiranja
- gotovinski tokovi aktivnosti finansiranja

5

Izveštaj o tokovima gotovine

Po definiciji iz MRS 7, paragraf 6 Gotovinski tokovi su prilivi i odlivi gotovine i gotovinskih ekvivalenata

6

Izveštaj o tokovima gotovine

Gotovinski tok nijesu:

- trošak amortizacije
- uplata gotovine iz blagajne na žiro račun
- donošenje odluke o isplati dividende akcionarima
- obračunati prihod od prodaje
- kupovina materijala na kredit i utrošak materijala u proizvodnji
- pribavljanje opreme na kredit ili na finansijski lizing

7

Izveštaj o tokovima gotovine

U našoj praksi pojam gotovine obuhvata:

- gotovinu na žiro i tekućem račun, izdvojena novčana sredstva i akreditive,
- devizne račune i
- gotovinu u blagajni.

8

Izveštaj o tokovima gotovine

Gotovinski ekvivalenti su kratkoro na visoko likvidna ulaganja koja se sa bezna ajnim rizikom mogu pretvoriti u gotovinu i koja nijesu pod uticajem zna ajnog rizika promjene vrijednosti.

Na primjer: fondovi tržišta novca, komercijalni papiri, blagajni ki zapisi i sl.

Kod nas – ekovi, mjenice itd.

9

Izveštaj o tokovima gotovine

Izveštaj o tokovima gotovine daje informaciju o likvidnosti preduze a.

Bilans stanja i bilans uspjeha ne daju odgovor na pitanja:

- 1. Koliki je priliv gotovine preduze e ostvarilo u posmatranom periodu?**
- 2. Iz kojih izvora poti e gotovina?**
- 3. Koliki su ukupni odlivi gotovine i koliko to iznosi pojedina no po aktivnostima i sl.**

10

Izveštaj o tokovima gotovine

Na osnovu Izveštaj o tokovima gotovine akcionari, kreditori i dugi stejkholderi donose zaključke o sledećim pitanjima:

1. Da li je preduzeće sposobno da u budućnosti ostvari pozitivne gotovinske tokove?
2. Kolika je sposobnost preduzeća da plati obaveze i dividende?
3. Postoji li potreba preduzeća za eksternim izvorima finansiranja?

11

Izveštaj o tokovima gotovine

U MRS 7, **paragraf 10** predviđeno je da Izveštaj o novim tokovima treba da izveštava o gotovinskim tokovima razvrstanim po **operativnim aktivnostima, aktivnostima investiranja i aktivnostima finansiranja.**

Na obrascu Izveštaj o tokovima gotovine iskazuju se prilivi, odlivi i neto novčani tok, odvojeno po pojedinim vrstama aktivnosti.

Podatak o stanju gotovine dobija se zbrajanjem neto gotovinskih tokova utvrđenih po pojedinim aktivnostima i po etnog salda gotovine.

12

Izveštaj o tokovima gotovine

Po definiciji (paragraf 6) **operativne aktivnosti su glavne aktivnosti koje proizvode prihod preduze a i druge aktivnosti koje nijesu aktivnosti investiranja ili finansiranja.**

Gotovinski tokovi iz operativne aktivnosti uglavnom proizilaze iz glavnih aktivnosti preduze a iz kojih se ostvaruje prihod.

13

Izveštaj o tokovima gotovine

Prilivi gotovine (operativna aktivnost)

- **Napla ena realizacija od prodaje proizvoda i usluga**
- **Napla ena kamata i dividenda**
- **Ostale naplate iz poslovanja i naplate vanrednih pozicija**

14

Izveštaj o tokovima gotovine

Odlivi gotovine (operativna aktivnost)

- **Ispla eno dobavlja ima**
- **Ispla ene zarade**
- **Ispla ene kamate**
- **Pla anje poreza na dobitak**
- **Pla anja po osnovu ostalih javnih prihoda**
- **Vanredna pla anja iz poslovanja, npr. po sudskim sporovima**

15

Izveštaj o tokovima gotovine

Napla ena kamata i dividende i ispla ene kamate mogu se razvrstati u gotovinski tok iz operativne aktivnosti (MRS 7, paragraf 31 do 34)

Alternativno, napla ena kamata i dividenda mogu se razvrstati u aktivnosti investiranja, a ispla ena kamata u aktivnost finansiranja.

Ispla ene dividende nijesu uvrštene u gotovinski tok operativne aktivnosti, pošto se one **primarno svrstavaju u odliv iz aktivnosti finansiranja, a **alternativno** rešenje je mogu nost da se ispla ene dividende iskažu kao odliv iz operativne aktivnosti.**

16

Izveštaj o tokovima gotovine

Gotovinski tokovi iz operativne aktivnosti, **iz paragrafa 14 MRS 7 su:**

1. Prilivi gotovine od prodaje robe i pružanja usluga;
2. Prilivi gotovine od tantjema, naknada, provizija i drugih prihoda;
3. Gotovinske isplate dobavljačima za robu i usluge;
4. Gotovinske isplate zaposlenima i za njihov rad;
5. Gotovinska primanja i izdavanja osiguravajućeg društva za premije i odštetne zahtjeve, anuitete i druga prava iz polise osiguranja
6. Gotovinska plaćanja ili povrat poreza na dobitak, osim ako se ne mogu identifikovati kao aktivnosti finansiranja ili investiranja
7. Prilivi gotovine i isplate po ugovorima koji služe za poslovne ili trgovačke svrhe;

17

Izveštaj o tokovima gotovine

Po definiciji (**paragraf 6**) aktivnosti investiranja (investicione aktivnosti) su sticanje i otuživanje dugoročne imovine i drugih ulaganja, koja nisu uključena u ekvivalente gotovine.

Aktivnosti investiranja nazivaju se i ulagačkim aktivnostima.

18

Izveštaj o tokovima gotovine

Prilivi gotovine **(aktivnost investiranja)**

- Naplata od prodaje vrednosnih papira (osim onih koji predstavljaju gotovinske ekvivalente) ili nepokretnosti i opreme
- Prilivi od naplate glavnice kredita

19

Izveštaj o tokovima gotovine

Odlivi gotovine **(aktivnost investiranja)**

- Isplata za kupovinu vrednosnih papira (osim onih koji predstavljaju gotovinske ekvivalente) ili nekretnina, postrojenja i opreme
- Isplata na krediti i zajmovi.

20

Izveštaj o tokovima gotovine

U paragrafu 16 MRS 7 dati su primjeri gotovinskih tokova koji nastaju iz aktivnosti investiranja:

- Gotovinske isplate za nabavku nekretnina, postrojenja i opreme, nematerijalnih i drugih stalnih sredstava. Ove isplate obuhvataju i one koje se odnose na kapitalizovane troškove razvoja i izgradnju nekretnina, postrojenja i opreme u sopstvenoj režiji
- Prilivi gotovine od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme, nematerijalnih i drugih stalnih sredstava.
- Odlivi gotovine za sticanje vlasni kih ili dužni kih instrumenata drugih preduze a i udjela u zajedni kim poduhvatima (osim odliva za instrumente koji se smatraju ekvivalentima gotovine, ili za one koji se uvaju u svrhu trgovanja ili poslovanja)
- Gotovinski prilivi od prodaje akcijskog kapitala ili instrumenata zaduživanja drugih preduze a i u eš a u zajedni kim poduhvatima (osim pla anja za one instrumente koji se smatraju ekvivalentima gotovine ili za one koji se uvaju u svrhu trgovanja ili poslovanja)

21

Izveštaj o tokovima gotovine

- Gotovinski avansi i zajmovi dati drugim strankama (osim avansa i zajmova koje je dala finansijska institucija).
- Prilivi gotovine od otplate avansa i zajmova koji su dati drugim strankama (osim avansa i zajmova koje je dala finansijska institucija).
- Gotovinske isplate za termenske ugovore, forverde, opcijske ugovore i kompezacijske ugovore osim kad se ti ugovori drže za svrhe trgovanja ili poslovanja i za isplate i klasifikuju kao finansijske aktivnosti
- Prilivi gotovine od terminskih ugovora, forverda, opcijskih ugovora i kompezacijskih ugovora osim kad se ti ugovori drže za svrhe trgovanja ili poslovanja i klasifikuju kao finansijske aktivnosti

22

Izveštaj o tokovima gotovine

Po definiciji (paragraf 6) **aktivnosti finansiranja** jesu aktivnosti koje su vezane za promjena u veli ini i sastavu kapitala i za pozajmljivanje finansijskih sredstava.

23

Izveštaj o tokovima gotovine

Prilivi gotovine (aktivnost finansiranja)

- **Prilivi gotovine od kratkoro nih i dugoro nih zajmova.**
- **Priljena gotovina od vlasnika kapitala (emisija akcija i sl.)**

24

Izveštaj o tokovima gotovine

Odlivi gotovine (aktivnost finansiranja)

- **Odlivi po osnovu otplate zajmova (bez kamate alternativno i isplata kamate)**
- **Isplate vlasnicima (povraćaj kapitala, isplata dividende)**

25

Izveštaj o tokovima gotovine

U paragrafu 17 MRS 7 dati su primjeri gotovinskog toka koji nastaje iz aktivnosti finansiranja:

- Gotovinski prihodi od emitovanja akcija ili drugih instrumenata akcijskog prava
- Gotovinske isplate vlasnicima da bi se pribavile ili otkupile akcije preduzeća
- Gotovinski priliv od emitovanja obveznica, zajmova, mjenica, bonova, hipoteka i ostalih kratkoročnih ili dugoročnih uzajmljivanja
- Gotovinske isplate uzajmljenih iznosa
- Gotovinske isplate od strane zakupca za smanjenje neizmirene obaveze koja se odnosi na finansijski lizing.

26

Izveštaj o tokovima gotovine

MRS 7 - Izveštaj o tokovima gotovine postavljena i drugi zahtjeve koji se ti u izveštavanju o gotovinskim tokovima, a koji se odnose na:

- **Odre ene slu ajeve izveštavanja o gotovinskim tokovima na neto osnovi.**
- **Gotovinske tokove strane valute.**
- **Vanredne pozicije.**
- **Kamate i dividende.**
- **Poreze na dobitak.**
- **Investicije u preduze a k eri, pridružena preduze a i zajedni ke poduhvate.**
- **Pribavljanje i prodaju preduze a k eri i drugih poslovnih jedinica.**
- **Prikazivanje komponenti gotovine i gotovinskih ekvivalenata i uskla enosti iznosa iz Izveštaj o nov anim tokovima sa odgovaraju im pozicijama Bilansa stanja.**

27

Izveštaj o tokovima gotovine

Paragrafi 22 do 24 MRS 7 odnose se na izveštavanje o gotovinskim tokovima na neto osnovi.

O odre enim gotovinskim tokovima nastalim iz operative aktivnosti, aktivnosti investiranja i aktivnosti finansiranja može da se izveštava na neto osnovi. To su:

- Gotovinska primanja i isplate za ra un kupaca kada gotovinski tokovi odražavaju prije aktivnosti kupaca nego preduze a.
- Gotovinska primanja i isplate za pozicije za koje je brz obrt, iznosi su veliki a dospijevanja kratka

28

Izveštaj o tokovima gotovine

Paragrafi 22 do 24 MRS 7 odnose se na izvještavanje o gotovinskim tokovima na neto osnovi.

Primeri gotovinskih primanja i izdavanja navedenih u paragrafu 22(a) su:

- primanje i isplate depozita po vi enju banke;
- gotovinska sredstva koja za kupce drži investicioni entitet; i
- zakupnine prikupljene za ra un vlasnika nekretnina i koje su mu ispla ene.

29

Izveštaj o tokovima gotovine

Paragrafi 22 do 24 MRS 7 odnose se na izvještavanje o gotovinskim tokovima na neto osnovi.

Primeri gotovinskih primanja i izdavanja navedenih u paragrafu 22(b) su dati avansi i otplata za:

- iznos glavnice duga korisnika kreditnih kartica;
- kupovinu i prodaju investicija; i
- druge kratkoro ne pozajmice, na primer, one iji je rok dospe a tri meseca ili kra i.

30

Izveštaj o tokovima gotovine

Paragrafi 25 do 28 MRS 7 odnose se na evidentiranje gotovinskih tokova koji nastaju u stranoj valuti.

Gotovinski tokovi koji nastaju iz transakcija u stranoj valuti treba da se evidentiraju u preduze u po važe em kursu na dan gotovinskog toka.

(važe i kurs izme u izvještajne i strane valute)

31

Izveštaj o tokovima gotovine

Gotovinske tokove stranog preduze a k eri trebalo bi prikazati po valutnom kursu izme u izvještajne valute i strane valute na dan gotovinskih tokova

32

Izveštaj o tokovima gotovine

Gotovinski tokovi iz vanrednih pozicija iskazuju se odvojeno u okviru aktivnosti kojima pripadaju.

Vanredne pozicije koje se ne mogu pridružiti aktivnostima investiranja ili aktivnostima finansiranja iskazuju se u okviru operativnih aktivnosti.

33

Izveštaj o tokovima gotovine

Na objavljivanje kamata i dividendi odnose se **paragrafi 31 do 34 MRS 7.**

Gotovinske tokove koji se odnose na **primljene i pla ene kamate i dividende** treba odvojeno objelodaniti. Ovi prilivi i odlivi se konzistentno razvrstavaju iz perioda u period, bilo kao operativne aktivnosti, bilo kao aktivnosti investiranja i aktivnosti finansiranja.

34

Izveštaj o tokovima gotovine

Kamate i dividende saglasno paragrafu 33 i 34 MRS 7 razvrstavaju se po aktivnostima na slede i na in:

35

Izveštaj o tokovima gotovine

	Primarno	Alternativno
Isplata kamata	Odliv operativne aktivnosti	Odliv aktivnosti finansiranja
Isplata dividendi	Odliv aktivnosti finansiranja	Odliv operativne aktivnosti
Napla ene kamate	Priliv operativne aktivnosti	Priliv aktivnosti Investiranja
Primljene dividende	Priliv operativne aktivnosti	Priliv aktivnosti Investiranja

36

Izveštaj o tokovima gotovine

Na objavljivanje poreza na dobitak odnose se paragrafi 35 i 36 MRS7.

Gotovinski tokovi koji nastaju iz poreza na dobitak trebalo bi da budu objelodanjeni odvojeno i trebalo bi da budu razvrstani kao gotovinski tokovi iz operativnih aktivnosti, izuzev ako se mogu posebno identifikovati sa aktivnostima finansiranja ili investiranja.

37

Izveštaj o tokovima gotovine

Na objavljivanje gotovinskih tokova koji proisti u iz investicija u preduze a k eri, pridružena preduze a i zajedni ke poduhvate odnose se **paragrafi 37 i 38 MRS 7**.

Sažeto kazanao:

- Kada ra unovodstveno obuhvatanje ulaganja u zavisna preduze a ili pridružena preduze a, u obra unu koristi metod udjela ili metod troškova, ulaga ograni ava svoje izvještavanje u IOTG, na tokove gotovine izme u sopstvenog poslovanja i onog u koga je uloženo, na primjer na dividende i avanse
- Preduze a koja izvještavaju o svojim udjelima u zajedni ki kontrolisanom subjektu (**MRS 31**) koristi e srazmjernu konsolidaciju, uklju uje u svoj konsolidovani izvještaj tokova gotovine svoj srazmjerni udio tokova gotovine, zajedni ki kontrolisanog subjekta.

38

Izveštaj o tokovima gotovine

Na objavljivanje gotovinskih tokova proisteklih iz pribavljanja i prodaja preduzeća i drugih poslovnih jedinica odnosi se **paragraf 39 do 42 MRS 7.**

Agregatne gotovinske tokove koji proističu iz ovih transakcija i operacija treba prezentovati odvojeno i razvrstano po aktivnostima.

39

Izveštaj o tokovima gotovine

Zbirne tokove gotovine koji nastaju iz sticanja i od otuđenja zavisnih preduzeća i drugih poslovnih jedinica, treba zasebno prikazati i klasifikovati kao investicione aktivnosti.

40

Izveštaj o tokovima gotovine

Preduze a treba da zbirno objelodani i za sticanje i za otu enje zavisnih preduze a i drugih poslovnih jedinica u datom periodu, svaku od slede ih podta ki:

- Ukupna naknada za kupovinu ili otu enje
- Dio naknade za kupovinu ili otu enje koji tereti gotovinu ili ekvivalente gotovine
- Iznos gotovine i ekvivalenata gotovine u zavisnim preduze ima ili poslovnoj jedinici koje su ste ene ili otu ene
- Iznos sredstava i obaveza osim gotovine i ekvivalenata gotovine u zavisnom preduze u ili poslovnoj jedinici koje su ste ene ili otu ene ukupno za svaku glavnu kategoriju.

41

Izveštaj o tokovima gotovine

Na objavljivanje komponenti gotovine i got. ekvivalenata i uskla enosti iznosa iz izveštaja o nov anim tokovima sa odgovaraju im pozicijama bilansa stanja odnose se **paragrafi 45 i 46 MRS 7.**

Preduze e bi trebalo da objelodani komponente gotovine i gotovinskih ekvivalenata i trebalo bi da prikaže uskla enost iznosa u svom Izveštaju o nov anim tokovima sa ekvivalentnim pozicijama saopštenim u Bilansu stanja (paragraf 45)

42

Izveštaj o tokovima gotovine

Objelodanjivanje

Preduze e shodno **paragrafu 46 MRS 7** mora objelodaniti politiku u odre ivanju sastava gotovine i ekvivalenata gotovine.

43

Izveštaj o tokovima gotovine

Metode izvještavanja o gotovinskim tokovima

O gotovinskim tokovima iz operativnih aktivnosti može se izvještavati primjenom:

- Direktne metode**
- Indirektne metode**

(bez obzira koji se metod koristi za izvještavanje o gotovinskim tokovima iz operativnih aktivnosti, izvještavanje o gotovinskim tokovima iz aktivnostima investiranja i aktivnosti finansiranja vrši se na isti na in – odvojeno po vrstama bruto gotovinskih primanja i bruto gotovinskih isplata)

44

Direktna metoda

IOTG – poslovna aktivnost

Ovaj dio IOTG sastojao bi se od slede ih stavki:

 Gotovinska primanja od poslovne aktivnosti (od kupaca) **Gotovinske isplate dobavlja ima i zaposlenim****Gotovina generisana iz poslovne aktivnosti****Nakon ovih stavki kao odbitne stavke, odnosno odlive imamao:** **Pla eni porez na dobitak** **Pla ena kamata** **Pla ena dividenda****Neto gotovina iz operativnih aktivnosti****(Napomena: pla ena kamata i pla ena dividenda mogu biti uklju ene i u finansijsku aktivnost po MRS 7)**

45

Pozicija	Red. broj	Iznos	
		Teku a godina	Prethodna godina
1	2	3	4
A. TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI			
I Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (1 do 3)	301		
1. Prodaja i primljeni avansi	302		
2. Priljene kamate iz poslovnih aktivnosti	303		
3. Ostali prilivi iz redovnog poslovanja	304		
II Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (1 do 5)	305		
1. Isplate dobavlja ima i dati avansi	306		
2. Zarade, naknade zarada i ostali li ni rashodi	307		
3. Pla ene kamate	308		
4. Porez na dobitak	309		
5. Pla anja po osnovu ostalih javnih prihoda	310		
III Neto tok gotovine iz poslovnih aktivnosti (I-II)	311		

46

Pod oznakom red. br. 301 - **Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti** upisuje se podatak o ukupnom prilivu gotovine sa pozicija pod oznakom red. br. 302 do red. br. 304.

Pod oznakom red. br. 302 - **Prodaja i primljeni avansi** iskazuju se podaci o prilivu gotovine po osnovu napla enih potraživanja od kupaca u toku izvještajnog perioda i primljeni avansi od dobavlja a.

Pod oznakom red. br. 303 - **Primljene kamate iz poslovnih aktivnosti** iskazuju se podaci o prilivu gotovine po osnovu napla enih zateznih i ugovornih kamata po osnovu potraživanja od kupaca i druge napla ene kamate iz poslovnih aktivnosti.

Pod oznakom red. br. 304 - **Ostali prilivi iz redovnog poslovanja** iskazuju se podaci o prilivu gotovine od državnih organa po osnovu premija, subvencija, dotacija i sl, po osnovu naplate prihoda od zakupnina, lanarina i ostalih poslovnih prihoda, kao i naplate potraživanja od zaposlenih i ostalih potraživanja.

47

• Pod oznakom red. br. 305 - **Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti** upisuje se podatak o ukupnom odlivu gotovine sa pozicija pod oznakom red. br. 306 do red. br. 310.

• Pod oznakom red. br. 306 - **Isplate dobavlja ima i dati avansi** iskazuju se iznosi izvršenih isplata dobavlja ima za nabavke sirovina i materijala i drugih troškova poslovanja u toku izvještajnog perioda, kao i iznosi pla enih avansa dobavlja ima za budu e nabavke materijala, robe, energije i usluga.

• Pod oznakom red. br. 307 - **Zarade, naknade zarada i ostali li ni rashodi** iskazuju se iznosi ispla enih bruto zarada, naknada zarada i ostalih li nih rashoda u toku izvještajnog perioda.

• Pod oznakom red. br. 308 - **Pla ene kamate** iskazuju se sva pla anja po osnovu kamata u toku izvještajnog perioda.

• Pod oznakom red. br. 309 - **Porez na dobit** iskazuju se iznosi pla enih akontacija poreza na dobit u toku izvještajnog perioda i po kona nom obra unu za prethodni izvještajni period, umanjeni za izvršene povra aje u toku izvještajnog perioda.

• Pod oznakom red. br. 310 - **Pla anja po osnovu ostalih javnih prihoda** iskazuju se iznosi isplata u toku izvještajnog perioda po osnovu akciza, poreza na dodatu vrijednost i ostalih poreza, carina i drugih dažbina.

• Pod oznakom red. br. 311 - **Neto tok gotovine iz poslovnih aktivnosti** iskazuje se razlika izme u pozicija pod oznakom red. br. 301 - **Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti** i red. br. 305 - **Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti**.

48

B. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA			
I Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja (1 do 5)	312		
1. Prodaja akcija i udjela (neto prilivi)	313		
2. Prodaja nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava	314		
3. Ostali finansijski plasmani (neto prilivi)	315		
4. Priljene kamate iz aktivnosti investiranja	316		
5. Priljene dividende	317		
II Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja (1 do 3)	318		
1. Kupovina akcija i udjela (neto odlivi)	319		
2. Kupovina nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava	320		
3. Ostali finansijski plasmani (neto odlivi)	321		
III Neto tok gotovine iz aktivnosti investiranja (I-II)	322		

• Pod oznakom red. br. 312 - **Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja** upisuje se podatak o ukupnom prilivu gotovine iz aktivnosti investiranja sa pozicija pod oznakom red. br. 313 do red. br. 317.

• Pod oznakom red. br. 313 - **Prodaja akcija i udjela (neto prilivi)** iskazuje se iznos primljene gotovine u toku izvještajnog perioda po osnovu prodaje akcija i udjela umanjen za isplate radi sticanja tih plasmana.

• Pod oznakom red. br. 314 - **Prodaja nematerijalnih ulaganja, nekretnina postrojenja, opreme i bioloških sredstava**, iskazuje se iznos primljene gotovine od prodaje nematerijalnih ulaganja i osnovnih sredstava u toku izvještajnog perioda.

• Pod oznakom red. br. 315 - **Ostali finansijski plasmani (neto prilivi)** iskazuje se iznos primljene gotovine u toku izvještajnog perioda po osnovu prodaje kratkoro nih i dugoro nih finansijskih plasmana, umanjen za izvršene isplate radi sticanja tih plasmana.

• Pod oznakom red. br. 316 - **Priljene kamate iz aktivnosti investiranja** iskazuje se iznos gotovine po osnovu napla enih kamata u toku izvještajnog perioda iz aktivnosti investiranja.

• Pod oznakom red. br. 317 - **Priljene dividende** iskazuje se iznos primljene gotovine po ovom osnovu u toku izvještajnog perioda.

• Pod oznakom red. br. 318 – **Odlivi gotovine iz aktivnosti** investiranja upisuje se podatak o ukupnom odlivu gotovine iz aktivnosti investiranja sa pozicija pod oznakom red. br. 319 do red. br. 321.

• Pod oznakom red. br. 319 - **Kupovina akcija i udjela (neto odlivi)** iskazuje se iznos odliva gotovine po osnovu sticanja akcija i udjela, umanjen za iznos priliva gotovine od prodaje akcija i udjela.

• Pod oznakom red. br. 320 - **Kupovina nematerijalnih ulaganja, nekretnina postrojenja, opreme i bioloških sredstava**, iskazuje se iznos odliva gotovine po osnovu pribavljanja nematerijalnih ulaganja i osnovnih sredstava.

• Pod oznakom red. br. 321 - **Ostali finansijski plasmani (neto odlivi)** iskazuje se iznos odliva gotovine po osnovu kupovine dugoro nih i kratkoro nih finansijskih plasmana, umanjen za prilive gotovine od prodaje ili realizacije tih plasmana.

• Pod oznakom red. br. 323 - **Neto tok gotovine iz aktivnosti investiranja** iskazuje se razlika izme u pozicije pod oznakom red. br. 312 - **Prilivi gotovine iz investiranja** i red. br. 318 - **Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja**

C. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA			
I Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (1 do 3)	323		
1. Uve anje osnovnog kapitala	324		
2. Dugoro ni i kratkoro ni krediti (neto prilivi)	325		
3. Ostale dugoro ne i kratkoro ne obaveze	326		
II Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (1 do 4)	327		
1. Otkup sopstvenih akcija i udjela	328		
2. Dugoro ni i kratkoro ni krediti i ostale obaveze (neto odlivi)	329		
3. Finansijski lizing	330		
4. Ispla ene dividende	331		
III Neto tok gotovine iz aktivnosti finansiranja (I-II)	332		

- Pod oznakom red. br. red. br. 323 - **Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja** upisuje se podatak o ukupnom prilivu gotovine sa pozicija pod oznakom red. br. 324 do red. br. 326.
- Pod oznakom red. br. 324 - **Uve anje osnovnog kapitala** iskazuju se iznosi priliva gotovine po osnovu uplate akcija i drugih trajnih udjela u osnovni kapital pravnih lica i preduzetnika.
- Pod oznakom red. br. 325 - **Dugoro ni i kratkoro ni krediti (neto prilivi)** iskazuje se iznos priliva gotovine po osnovu dugoro nih i kratkoro nih kredita, umanjen za otplate tih kredita u toku izvještajnog perioda.
- Pod oznakom red. br. 326 - **Ostale dugoro ne i kratkoro ne obaveze** iskazuje se iznos priliva gotovine po osnovu ostalih dugoro nih i kratkoro nih obaveza pravnih lica i preduzetnika, umanjen za otplate tih obaveza u toku izvještajnog perioda.

- Pod oznakom red. br. 327 - **Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja** upisuje se podatak o ukupnom odlivu gotovine iz aktivnosti finansiranja sa pozicija pod oznakom red. br. 328 do red. br. 331.
- Pod oznakom red. br. 328 - **Otkup sopstvenih akcija i udjela** iskazuje se iznos odliva gotovine u toku izvještajnog perioda za otkup sopstvenih akcija i udjela.
- Pod oznakom red. br. 329 - **Dugoro ni i kratkoro ni krediti i ostale obaveze (neto odlivi)** iskazuje se iznos odliva gotovine po osnovu otplate dugoro nih i kratkoro nih kredita i drugih obaveza, umanjen za iznos novih kredita i obaveze u toku izvještajnog perioda.
- Pod oznakom red. br. 330 - **Finansijski lizing** iskazuje se iznos odliva gotovine u toku izvještajnog perioda po osnovu pla anja za sredstva uzeta u finansijski lizing.
- Pod oznakom red. br. 331 - **Isplene dividende** iskazuje se iznos odliva gotovine po osnovu dividendi u toku izvještajnog perioda.
- Pod oznakom red. br. 332 - **Neto tok gotovine iz aktivnosti finansiranja** iskazuje se razlika izme u pozicija pod oznakom red. br. 323 - **Priliv gotovine iz aktivnosti finansiranja** i red. br. 327 - **Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja**.

D. NETO TOK GOTOVINE (311+322+332)	333		
E. GOTOVINA NA PO ETKU IZVJEŠTAJNOG PERIODA	334		
F. POZITIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERA UNA GOTOVINE	335		
G. NEGATIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERA UNA GOTOVINE	336		
H. GOTOVINA NA KRAJU IZVJEŠTAJNOG PERIODA (333+334+335-336)	337		

- Pod oznakom red. br. 333 - **Neto tok gotovine** iskazuje se razlika izme u iznosa na pozicijama red. br. 311, 322 i 332.
- Pod oznakom red. br. 334 - **Gotovina na po etku izvještajnog perioda** iskazuje se iznos gotovine na dan 1. januara prethodne i teku e godine.
- Pod oznakom red. br. 335 - **Pozitivne kursne razlike** po osnovu prera una gotovine iskazuje se iznos realizovanih pozitivnih kursnih razlika na dan bilansa.
- od oznakom red. br. 336 - **Negativne kursne razlike** po osnovu prera una gotovine iskazuje se iznos realizovanih negativnih kursnih razlika na dan bilansa.
- Pod oznakom red. br. 337 - **Gotovina na kraju izvještajnog perioda** iskazuje se iznos gotovine na kraju izvještajnog perioda (red. br. 333 + 334 + 335 - 336)

Izveštaj o tokovima gotovine

Direktna metoda

Gotovinska primanja od kupaca:

**Gotovina primljena od kupaca =
prohod od prodaje**

- **povećanje iznosa na računima potraživanja od kupaca**
- + **smanjenje iznosa na računima potraživanja od kupaca.**

57

Izveštaj o tokovima gotovine

Direktna metoda

Gotovinska primanja od kupaca dobijaju se kada se prihodi iz poslovanja ostvareni u toku perioda i objavljenim u bilansu uspjeha za taj period doda početno stanje na stavci potraživanja od kupaca iz BS i od toga iznosa oduzme krajnje stanje potraživanja od kupaca.

Prihodima iz BU su dodati prihodi koji su ostvareni u prošlom periodu a naplaćeni u ovom (početno stanje potraživanja od kupaca) i tako oduzeti prihodi u ovom periodu koji su ostali nenaplaćeni (krajnje stanje potraživanja od kupaca).

Napomena: Ovdje treba isključiti one prihode za koje znamo da nisu naplaćeni u gotovinskom obliku – npr. kompezacije

58

Izveštaj o tokovima gotovine

Gotovinske isplate dobavlja ima i zaposlenim – odliv na ime poslovnih aktivnosti.

Dobija se tako što se saberu sve stavke poslovnih rashoda iz BU. Na ovaj iznos rade se ispravke za sledeće pozicije ako su uključene u poslovne rashode:

1. Amortizacija (poslovne rashode umanjemo za ovaj iznos)
2. Kapitalni dobiti/gubici od prodaje OS i dugoročnih plasmana. Kapitalni gubici smanjuju a kapitalni dobiti uvećavaju poslovne rashode.
3. Troškovi emisije akcija- ovaj iznos treba oduzeti od poslovnih rashoda jer predstavlja rashod aktivnosti finansiranja.
4. Revalorizacija HOV, prihod od donacija i sl.

59

Izveštaj o tokovima gotovine

Nakon ovih ispravki i obračunava se stavke poslovnih rashoda vrše se ispravke za promjene na obrtnom kapitalu. To podrazumijeva da se od poslovnih rashoda:

1. Oduzme početno stanje zaliha
2. Doda krajnje stanje zaliha
3. Oduzme početno stanje na avansnim uplatama
4. Doda krajnje stanje na avansnim uplatama
5. Doda početno stanje na dobavljačima
6. Oduzme krajnje stanje na dobavljačima
7. Doda početno stanje na obratnim obavezama iz poslovanja
8. Oduzme krajnje stanje na obratnim obavezama

Nakon svih ovih ispravki dobijamo stavku Odlivi na ime poslovne aktivnosti – Gotovinske isplate dobavlja ima i zaposlenim

60

Izveštaj o tokovima gotovine

Plaćena kamata

1. Trošak po osnovu kamate (BU)
2. Povećanje obaveza za kamate (dopunska informacija)
3. Smanjenje obaveza po osnovu kamate (dopunska informacija)
4. **Plaćena kamata 1-2+3**

61

Izveštaj o tokovima gotovine

Indirektna metoda

Dobitak prije oporezivanja

- Plus: amortizacija
- Plus: Troškovi dugoročnih rezerviranja
- Plus: Negativne kursne razlike
- Plus: Rashodi kamata
- Plus: Smanjenje zaliha
- Plus: Smanjenje potraživanja iz poslovanja
- Plus: Povećanje obaveza iz poslovanja
- Plus: Kapitalni gubici od prodaje stalne imovine
- Plus: Povraćaj poreza na dobitak

Minus: Finansijski prihodi od stalne imovine

Minus: Povećanje potraživanja iz poslovanja

Minus: Povećanje zaliha

Minus: Smanjenje obaveza iz poslovanja

Minus: prihodi od aktiviranja u inaka u osnovna sredstva

Minus: Kapitalni dobiti

Minus: Plaćeni porez na dobitak

62

Izveštaj o tokovima gotovine

Pozicija	Red. broj	Iznos	
		Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4
A. TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI			
1. Rezultat prije oporezivanja	301		
2. Amortizacija	302		
3. Promjena zaliha	303		
4. Promjena potraživanja	304		
5. Promjena obaveza prema dobavljačima	305		
6. Promjena rezervisanja	306		
7. Plaćene kamate	307		
8. Porez na dobitak	308		
9. Plaćanja po osnovu ostalih javnih prihoda	309		
10. Promjena odloženih poreza i drugih nepomenutih stavki koje imaju uticaj na tok gotovine iz poslovnih aktivnosti	310		
I. Neto tok gotovine iz poslovnih aktivnosti (1 do 10)	311		

63

Izveštaj o tokovima gotovine

- Pod oznakom red. br. 301 – **Rezultat prije oporezivanja** upisuje se podatak o rezultatu prije oporezivanja (podatak iz Izveštaja o ukupnom rezultatu /bilans uspjeha/).
- Pod oznakom red. br. 302 – **Amortizacija** iskazuju se podaci o troškovima amortizacije (podatak iz Izveštaja o ukupnom rezultatu /bilans uspjeha/).
- Pod oznakom red. br. 303 – **Promjena zaliha** iskazuju se podaci o promjeni zaliha (podatak iz Izveštaja o finansijskim pozicijama /bilans stanja/).
- Pod oznakom red. br. 304 – **Promjena potraživanja** iskazuju se podaci o promjenama potraživanja (podatak iz Izveštaja o finansijskim pozicijama /bilans stanja/).
- Pod oznakom red. br. 305 – **Promjena obaveza prema dobavljačima** iskazuju se podaci o promjenama obaveza prema dobavljačima (podatak iz Izveštaja o finansijskim pozicijama /bilans stanja/).
- Pod oznakom red. br. 306 – **Promjena rezervisanja** iskazuju se podaci o promjenama rezervisanja koja ne utiču na tokove gotovine (podatak iz Izveštaja o finansijskim pozicijama /bilans stanja/).
- Pod oznakom red. br. 307 – **Plaćene kamate** iskazuju se sva plaćanja po osnovu kamata u toku izvještajnog perioda.
- Pod oznakom red. br. 308 – **Porez na dobit** iskazuju se iznosi plaćenih akontacija poreza na dobit u toku izvještajnog perioda i po konačnom obračunu za prethodni izvještajni period, umanjeni za izvršene povrate u toku izvještajnog perioda.
- Pod oznakom red. br. 309 – **Plaćanja po osnovu ostalih javnih prihoda** iskazuju se iznosi isplata u toku izvještajnog perioda po osnovu akciza, poreza na dodatu vrijednost i ostalih poreza, carina i drugih dažbina.
- Pod oznakom red. br. 310 – **Promjena odloženih poreza i drugih nepomenutih stavki koje imaju uticaj na tok gotovine iz poslovnih aktivnosti** iskazuju se podaci o promjenama odloženih poreza i drugih nepomenutih stavki koje ne utiču na tokove gotovine (podaci iz Izveštaja o finansijskim pozicijama /bilans stanja/).

64

Pod oznakom red. br. 311 - **Neto tok gotovine iz poslovnih aktivnosti** iskazuje se razlika između pozicija pod oznakom red. br. 301 - **Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti** i red. br. 305 - **Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti**.

PRILIVI NOVCA	ODLIVI NOVCA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Povećanje obaveza ▪ Povećanje kapitala ▪ Smanjenje nenovane imovine	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Smanjenje obaveza ▪ Smanjenje kapitala ▪ Povećanje nenovane imovine

